

pokud nepřipustně brojí pro oceňování průvodů nižšími soudy. Při zaměstnancích skupiny 4. nevyžaduje se nějaké odborné vzdělání školní (v opaku ku skupině 5.) a postačují tu zvláštní odborné zkušenosti, zejména dlouholetou praxí nabyté, které zaměstnance kvalifikují výše než průměrného mistra řemeslnického, činíce ho způsobilým k samostatnému obstarávání podniku při větší zodpovědnosti. Dle zjištění nižších soudů bylo žalobci již roku 1902 svěřeno jako stárkovi samostatné vedení mlýna a mletí ve mlýně k velkostatku patřícím a obstarával veškeré s výrobou mouky i jiných mlynářských výrobků spojené úkony, obsluhoval samostatně za vlastní zodpovědnosti mlýnské stroje, máje k ruce jen dva pomocníky (tak zvané pěšáky), přijímal od zákazníků obilí a vydával jim mletí, čině o tom zápisy do knihy příruční, a byl osobně za výrobu zodpovědným. Tuto samostatnou činnost žalobcovu při vedení průmyslového podniku (mlýnu) za vlastní zodpovědnosti za výrobu, hodnotily nižší soudy správně jako rovnocennou s činností vedoucího mistra řemeslnického a vším právem zařadily žalobce do skupiny 4. Snaží-li se dovolání snížit jeho způsobilost a odbornou zkušenost, vybočuje z mezí skutkových zjištění nižších soudů, které také správně posoudily i význam dohlédací činnosti správce velkostatku ve mlýně, omezené jen na zájem obchodní.

Čís. 3409.

Zákon o ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Lhůty §u 6 zák. nevztahují se na nárok, uplatňovaný podle předpisů občanského zákoníka (§ 8 zák.), nýbrž pouze na nároky dle §u 1, 2 a 3 poslední odstavec zákona.

Dle §u 8 zák. ručí majitel silostroje za zavinění osob, jichž používá k provozu, bez ohledu na to, zda ho stíhá nedopatření ve výběru čili nic.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1924, Rv I 1040/23.)

Žalobce byl přejet automobilem žalovaného, jež tehdy řídil šofér Antonín K. Žalobě na majitele automobilu o náhradu škody o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Nesprávné posouzení právní shledává odvolatel v tom, že první soud míní, že žalobní nárok podle zákona automobilového není prekludován, poněvadž žalovaný nedostal sice ve lhůtě čtyřnedělní zprávu o úrazu od žalobce, že však zvěděl v téže lhůtě jiným způsobem o úrazu. Odvolatel dovozuje, že závěr ten byl by dle §u 6 autom. zák. odůvodněn jen tehda, kdyby bylo prokázáno, že žalovaný zvěděl ve lhůtě čtyřnedělní jinou cestou nejen o úrazu, nýbrž i o osobě p o š k o z e n é h o; to však že nebylo prokázáno. Nehledě k tomu, že dle doslovu poslední věty §u 6 autom. zák. stačí k vyloučení průpadu důkaz, že náhradou povinný zvěděl ve lhůtě čtyřnedělní (čítané ode dne, kdy poškozený zvěděl o osobě náhradou povinného) jinou cestou o ú r a z u (nehodě), je poukázati k seznání svědka Antonína K-a, že žalovaný již asi týden po úrazu přišel

k svědkovi, že mu vytýkal, proč mu nic nehlásil, že ho huboval, že se ptal, jak o kdy se věc stala, při čemž se na jméno poškozeného neptal. Z toho nutno usuzovati, že žalovaný věděl již tehda, tedy asi již týden po úrazu, nejen o nehodě — jež byla oznámena na policejním ředitelství hned 19. července 1920 — nýbrž i o osobě poškozeného, neboť je naprosto nemyslitelno a neuvěřitelno, že by se byl žalovaný svého řidiče ani nezeptal, kdo je poškozený, kdyby to byl již nevěděl. Avšak okolnost ta je v tomto případě vůbec nerozhodna. § 6 autom. zák. jedná jen o nárocích, opírajících se o §§ 1, 2 a 3 poslední odstavce autom. zák., kdežto napadený rozsudek shledává, že nárok žalobní je důvodem po právu podle §u 8 autom. zák. a podle předpisů občanského zákona. Právní náhled odvolatelův, že propadná a promlčecí lhůta §u 6 autom. zák. je pro uplatňování všech náhradních nároků na náhradu škody, způsobené jízdou automobilem, tedy i na případy §u 8 autom. zák., je mylný. Uplatňují-li se náhradní nároky ve smyslu §u 8 zák. autom. podle obecného práva občanského, neplatí zvláštní předpisy §u 6 autom. zákona, nýbrž všeobecná ustanovení zákona občanského, a předpis §u 8 autom. zák. o ručení majitele silostroje za zřízence. Doslov §u 6 autom. zákona nepřipouští pochybnosti o tom, že jak čtyřnedělní propadná lhůta, tak 6měsíční lhůta promlčecí platí t o l i k o pro nároky, jež se uplatňují podle §§ 1, 2 a 3 poslední odstavce autom. zákona. Tyto krátké lhůty odůvodněny jsou tím, že v těchto případech je břímě průvodní obráceno a že nemůže býti žádáno od žalovaného, by snad teprve po létech opatřoval si a prováděl důkaz vyvíňující. Stihá-li však břímě průvodní žalobce, odpadají tyto zvláštní ohledy na žalovaného; propadná lhůta odpadá vůbec a pro promlčení platí předpis §u 1489 obč. zák., tedy tříletá lhůta promlčecí. To vysvětluje jasně z dějin vzniku §u 6 autom. zákona, zejména z parlamentního projednávání v panské sněmovně, jejíž usnesení stalo se zákonem. Rovněž mylným je názor odvolatelův, že dle §u 8 autom. zák. i tam, kde se jedná o posouzení nároku na náhradu škody z úrazu automobilem podle zákona občanského, ručí majitel automobilu za řidičovo zavinění jen do míry zavinění ve výběru. Podle §u 8 zák. autom. ručí vlastník automobilu za zavinění osob, kterých užívá při provozu automobilu pokud jde o jejich službu při tomto provozu, i tenkrát, když nárok poškozeného posuzuje se podle práva občanského. Toto ručení je bezvýjimečné a není nikterak omezeno. Důvod tohoto ustanovení, jež je výjimkou ze zásady, že za škodu bezprávně způsobenou ručí jen ten, kdo ji přímo nebo nepřímo zavinil, hledati dlužno v úvaze, všeobecně za správnou uznané, že při provozu nebezpečných podniků nésti má nebezpečí ten, v jehož zájmu se provoz děje a že tedy také toho, kdo používá vozidla tak nebezpečného, jako je automobil, má stihati větší zodpovědnost. V §u 8 autom. zák. bylo zavedeno ručení za c i z í zavinění, za vinu pomocníkovu i tehda, když nárok poškozeného je posuzovati jinak dle zákona občanského. Když bylo právoplatným rozsudkem trestního soudu, jímž je soudce civilní v mezích §u 268 c. ř. s. vázán, prokázáno, že řidič žalovaného, Antonín K. svým z a v i n ě n í m, totiž

neopatrnou jízdou automobilu, patřícího žalovanému, přivodil těžké zranění žalobce, a když je dále zjištěno, že stalo se tak při výkonu služby pro žalovaného jako vlastníka silostroje, jsou již tím splněny předpoklady pro ručení žalovaného za ono prokázané zavinění řidičovo a za škodu z toho vzešlou dle §u 8 zák. autom. Nebylo proto třeba, by žalobce dokazoval kromě toho ještě nějaké vlastní subjektivní zavinění žalovaného, zejména vinu ve výběru, jak miní odvolatel, a nebylo vůbec třeba, zabývat se otázkou, zda je K. řidičem způsobilým čili nic.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po stránce právního posouzení věci shledává dovolací soud výklad ustanovení §u 8 autom. zákona, jaký mu dává soud odvolací, správným. Z doslovu tohoto zákonného ustanovení vysvítá, že zavedeno jest zde ručení majitele automobilu za zavinění třetí osoby bez ohledu na to, zda lze mu vyčítati vinu ve výběru čili nic. Soud odvolací správně uvedl, proč zákonodárce u automobilů toto ručení za cizí zavinění pro majitele automobilu ustanovil, a soud dovolací těmito vývodům soudu odvolacího plně se připojuje. Co dovolatel ohledně výkladu §u 8 automobilového zákona v dovolání uvádí, není způsobilým, aby jasné toto ustanovení o ručení majitele automobilu za zavinění šoféra (osoby třetí) vyvrátilo. Nárok žalobce opírá se o ustanovení §u 1325 a 1326 obč. zák., které sám automobilový zákon v §u 1 při poškození tělesném cituje, a tvrzení dovolatelovo, že majitel automobilu ručí za škodu dle občanského zákona jen tehdy, když ho stihá zavinění ve výběru ve smyslu §u 1315 obč. zák., nenalézá ve znění §u 8 automobilového zákona opory. Promlčení šestiměsíční a čtyřnedělní propadná lhůta §u 6 zák. aut. vztahují se jen na nároky, opírající se o § 1, 2 a 3 autom. zákona, nikoli však pro nároky podle §u 8 tohoto zákona a jest proto nerozhodno, zda žalobce se svou žalobou, kdyby ji opíral o ustanovení §u 1, 2 a 3 aut. zák., byl by vyloučen, neboť toto propadnutí a promlčení podle §u 6 autom. zák. jeho nároku, opírajícímu se o § 8 aut. zák., škoditi nemůže. Není proto správným tvrzení dovolatelovo, že jako vlastník auta ručil jen potud za vinu osoby třetí, pokud proti němu nebyl nárok na náhradu škody ve smyslu §u 6 aut. zák. promlčen, po tomto promlčení že však ručí za třetí osobu jen potud, pokud mu obč. zák. v §u 1315 toto ručení ukládá, neboť dle jasného doslovu §u 8 aut. zák. ručí dovolatel jako majitel auta za zavinění třetího až do promlčení tříletého, bez ohledu na to, zdali ho stihá také vina na výběru čili nic.

Čís. 3410.

Jde o obchod fixní, bylo-li smluveno složení cizí valuty v určitý den s tím, že by ten, pro něhož měla býti složena »jinak na ni nereflektoval«. Lhostejno, že omyl, jenž způsobil opožděné složení valuty, nezavinil přímo skladatel.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1924, Rv I 1046/23.)